

Mënyra se si e përdorin ngrohjen përdoruesit është kritike për reduktimin e emetimeve nga djegia e biomasës. Kështu, rekomandimet dhe këshillat e mëposhtme duhet të merrën në konsideratë për të patur emetime të ulëta dhe funksionim optimal të sobave të drurit.

Duhet të aplikohen vetëm lëndë djegëse me përmbajtje lagështie prej 8 deri në 20 për qind, për sobat me djegie ndërsa përdorimi i drurit teknik të tharë (nën 8%) dhe druri i lagësht nuk duhen të përdoren. Vlen të përmendet se preferohet të përdoret druri i fortë (si ahu). Briketa të drurit janë gjithashtu të përshtatshme për djegie në soba me oxhak. Sidoqoftë, briketat e bëra nga lëvorja e pastër duhet të shmangen për shkak të kushteve të qetësimit që shkaktojnë emetime të larta.

Një këshillë kryesore është se ndezja e furrës duhet të kryhet nga lart (dmth. blloku i ndezjes vendoset mbi një shtresë të vetme të drurit, atëherë blloku i ndezjes mbulohet dhe ndizet). Kjo metodë ndezje ka potencialin për të ulur emetimet e CO tashmë gjatë periudhës fillestare me rreth 60% në krahasim me metodat tradicionale dhe prandaj është një çështje e rëndësishme që duhet të komunikohet jo vetëm për përdoruesit, por edhe për prodhuesit. Metoda tradicionale e ndezjes nga poshtë lart nuk është më e rekomanduar.

Mbushja e saktë duhet të bëhet me zhdukjen e flakëve të verdha të ndritshme dhe se ngarkesa për djegie duhet të përshtatet me udhëzimet e prodhuesit (duke përdorur ngarkesat e pakta si dhe mbingarkesat çon në rritjen drastike të emetimeve kështu që duhet të evitohen).

Rekomandimet shtesë përfshijnë si më poshtë:

Lëndët djegëse të lejuara për përdorim

- Druri natyral i patrajtuar që është ose dru i rumbullakët ose dru i ndarë në trungje
- Druri i prerë (skelat, dërrasat).
- Briketat e drurit të bëra nga druri natyral i patrajtuar.
- Lëndët djegëse (në sasi të vogla): copa druri, drurë, shkopinj.
- Ndihmësat për ndezje (vetëm në sasi të vogla!) të bëra nga druri, lesh-druri, fibra druri, dyllë ose vaji mineral.
- Nuk rekomandohet që lëndët djegëse të materialeve bimore barishtore të përdoren në sobat me oxhaqe edhe pse lëndë të tilla djegëse lejohen ligjërisht në vende të caktuara.

Lëndët që duhet të shmangen në sobat me oxhak

A deliverable of Heat Wisely, public awareness raising project on biomass-based heating in the Western Balkans

- Briketat e pastra.
- Kashtë, letra, kuti kartoni dhe produkte të ngjashme.
- Druri i ngjyrosur, i veshur, i ngjitur që është trajtuar me kimikate mbrojtëse, për shembull druri i përdorur nga aplikimet e jashtme, ndërtimi ose druri i prishur.
- Paletat me një anë dhe kutitë e frutave janë të ngjashme.
- Mbetjet e tjera.

Cilësia e përshtatshme e drurit

- Për sobat me oxhak jepen rekomandimet e mëposhtme në lidhje me drurin:
- Shmangni drurin e lagur. Përmbajtja e lagështisë duhet të jetë në 20% (baza e lagështisë).
- Kur myku është i dukshëm në sipërfaqe, druri mund të jetë shumë i lagur.
- Shmangni copat e drurit shumë të thata. Përmbajtja e lagështisë nuk duhet të jetë nën 8%. Druri nga ruajtja e gjatë në dhomë të ngrohtë mund të thahet shumë. Druri që vjen direkt nga prodhuesit me përdorimin e ventilimit të nxehtë për tharje mundet gjithashtu që të thahet shumë. Pas ruajtjes së ndërmjetme me ajër ambient, druri i tillë është përsëri i përshtatshëm për soba.
- Drurët duhet të kenë gjatësi që të lejojnë disa centimetra nga muret e vendit të zjarrit kur vendosen horizontalisht në prush. Drurët nuk duhet të jenë asnjëherë aq të gjatë sa të duhet të mbështeten te muret e brendshme të sobës ose vendit të zjarrit.
- Drurët me një trashësi të mesme të njëtrajtshme (që është, 20 deri në 30 cm) duhet të përdoren.
- Copat e drurit duhet të jenë afërsisht në formën e drurit të rrumbullakët (duhet të ndahen me një diametër më të madh se 8 cm).
- Zgjidhni copa të holla druri ose të vogla për fazën e ndezjes. Ashklat e vogla gjithashtu mund të përdoren për ndezje.
- Drurët e vegjël janë të përdorshëm për fazën e parë të ndezjes por nuk rekomandohen për rimbushjen e sobës.
- Madhësia optimale e copes së drurit zakonisht specifikohet nga prodhuesit e sobave (shikoni manualin).
- Përdorni drurin e fortë (si ahun) në vend të drurit të butë
- Përdorni dru me përmbajtje të ulët të pluhurit ose të papastërtisë.

Cilësia e përshtatshme e briketës

- Biomasa kompakte tenton të lëshojë nivele të ndryshme të ndotësve në lidhje me formën natyrore të biomasës. Kontrolloni nëse furnizuesi i lëndëve djegëse deklaron përputhshmërinë me cilëndo klasë të cilësisë në standardin e briketës EN ISO 17225-3 por vini re se furnizuesi zakonisht nuk është i detyruar t'i referohet standardit të briketës. Briketa standarde zakonisht kanë një përmbajtje të ulët të hirit dhe përqendrimi i komponentëve shqetësues ose ndotës zakonisht është gjithashtu i ulët (për shembull, klor, azot, squfur, ose metale të rënda). Nëse cilësia standarde është e certifikuar (për shembull, EN plus ose skema certifikimi DIN), cilësia monitorohet gjithashtu.
  - Shmangni përdorimin e briketave që janë bërë 100% nga lëvoret (koret) e pemëve. Briketa të tilla mund të çojnë në djegie me emetime të larta gazi.
  - Gjatësia e briketave duhet të jetë më e shkurtër sesa gjerësia e kutisë së zjarrit (për shkak të byimit gjatë djegies së briketave të drurit). Nëse volumi i rritur nuk është i lejuar, briketat mund
- A deliverable of Heat Wisely, public awareness raising project on biomass-based heating in the Western Balkans

të ngecë ndërmjet anëve të kutisë së zjarrit pa kontakt me prushin. Briketat e gjata duhet të thyhen në më të vogla përpara përdorimit.

Materialet e përshtatshme për ndezjen e zjarrit

- Për fillimin e ndezjes zgjidhni copa drurësh të vegjël ose normal të kombinuar me shkopinj drurësh të hollë ose ashkla druri. Preferohen drurët halorë.
- Përdorni ndihma profesionale të ndezjes të disponueshme në market, për shembull, blloqe të leshit të drurit të lyer me dyll ose blloqe të fibrave të drurit me parafine.
- Mos përdorni letër, kartonin ose lëndët djegëse të lëngshme si ndihmë për ndezjen. Përdorimi i letrës për ndezjen ka disa disavantazhe. Për shkak të strukturës së hirit të saj, rrjedha e ajrit të djegies në shtratin e prushit shqetësohet. Gjithashtu, koha e djegies së letrës është shumë e shkurtër (dhe e paqëndrueshme) për të garantuar një ndezje të besueshme. Përveç kësaj, ndezja ndodh shumë ngadalë.

Trajtimi i hirit dhe mirëmbajtja

- Pastroni dhe hiqni hirin shpesh nga soba dhe ndiqni udhëzimet e prodhuesit.
- Kur të pastroni dhe të hiqni hirin nga soba dhe tubi, mos i thithni grimcat e pluhurit dhe shmangni çdo kontakt direkt të lëkurës tuaj me blozën që lëshohet; përdorni pajisje mbrojtëse të tilla si maskat dhe dorezat. Karboni dhe bloza që përmban hiri janë të njohur si helmues për shkak të përqëndrimeve të larta të hidrokarbureve policiklike aromatike (PAH).
- Hiri duhet të depozitohet në mbetjet rezidenciale.
- Kontrolloni tubin lidhës me oxhakun një herë ose dy herë në vit dhe pastroni tubin duke përdorur një furçë të rrumbullakët.
- Kontrolloni mekanizmin e mbylljes së derës dhe nëse mbyllësit e derës kanë ndonjë difekt. Përshtatni mbyllësin ose zëvendësojeni nëse është e nevojshme.
- Kontrolloni nëse ndonjë rresht i fortë është prishur dhe nëse grila është shqyer dhe zëvendësojeni nëse është e nevojshme.
- Oxhaku duhet gjithashtu të pastrohet rregullisht nga një pastrues oxhaku për të shmangur zjarrin e blozës, sipas rregullores.

A deliverable of Heat Wisely, public awareness raising project on biomass-based heating in the Western Balkans

